

BSO DE SANTEKRAAM

vanuit de vrijeschool pedagogie

Buitenschoolse opvang:	BSO De Santekraam (per 01-06-2018)
Locatie werkplan:	Werk-ouderbeleidsplan
Gevestigd:	Parcival school
Wijk:	Malburgen
Adres:	Zwanenbloemlaan 4 6832 HG Arnhem
Versie:	mei 2018

SPA
Stichting Peutercentra Arnhem

Spelen | Leren | Opvang

Inhoud	Pagina
Inleiding	3
1. Rudolf Steiner pedagogie en antroposofisch mensbeeld	
1.1 Achtergrond en ontstaanswijze	4
1.2 Visie op het werken met kinderen	4
1.3 Bijzondere aspecten van de pedagogie	4
1.3.1 Nabootsing	5
1.3.2 Rust, ritme en herhaling	5
1.3.3 Respect, eerbied en dankbaarheid	5
1.3.4 Wilsopvoeding en uitdaging	6
1.3.5 Ontwikkelen van de zintuigen	6
2. De locatie	
2.1 Vertaling naar de praktijk	7
2.2 Stamgroepen	8
2.3 Dagritme	8
2.4 Jaarritme	8
2.5 Wennen	9
2.6 Relatie kind- leidster / mentor	9
2.7 Kind/Leidster ratio	9
2.8 Extra dagdelen	9
2.9 Achterwacht / 3 uurs-regeling	9
2.10 Gedragsregels	10
2.11 Leerlingen/Stagiaires en vrijwilligers	10
3. De Organisatie	12
3.1 Inschrijving, plaatsing, verandering en opzegging	12
3.2 Huishoudelijke regels naar gelang de leeftijd	12
3.2.1 Organisatorische regels	12
3.2.2 Pedagogische regels	13
3.2.3 Huishoudelijke regels m.b.t. veiligheid n.a.v. RIE	14
3.2.4 Huishoudelijke regels m.b.t. gezondheid n.a.v. RIE	13
3.3 Contact met ouders	13
3.3.1 Intakegesprek	13
3.3.2 Prikbord	15
3.3.3 Oudergesprek en bijzonderheden ontwikkeling van het kind	15
3.3.4 Ouderavond	15
3.3.5 Oudercommissie	15
3.3.6 Nieuwsbrief	15
3.3.7 Klachtenprocedure	15
3.3.8 Toezicht, veiligheid en hygiëne, en de risico's m.b.t. veiligheid en gezondheid	15
4. Personeelsbeleid	20
4.1 Algemeen	20
4.2 AVG	20
5. Bijlagen	
5.1 Bijlage: Inschrijfformulier (per 01-06-2018 beschikbaar conform SPA)	21
5.2 Bijlage: Toestemmingsformulier toediening medicijnen	22
5.3 Bijlage: Toestemmingsformulier speelafspraken BSO	23
5.4 Bijlage: Toestemmingsformulier ophalen door derden	24
5.5 Bijlage: Belangrijke adressen	25

Inleiding

Dit is het pedagogisch beleidsplan van Kindcentrum De Santekraam. Het kindercentrum biedt, op basis van het antroposofisch mensbeeld, buitenschoolse opvang aan kinderen van 4 - 13 jaar. De opvang is gesitueerd in het gebouw van de Parcivalschool, de vrije basisschool in Arnhem. BSO De Santekraam is voor elk kind toegankelijk, ongeacht geloof of levensovertuiging van ouders of verzorgers. BSO De Santekraam stelt zich tot doel om kinderen, naast de gezinssituatie, een beschermde huiselijke omgeving te bieden waar ze kunnen spelen en zich ontwikkelen, en waar de opvoeding wordt ondersteund en met de ouders wordt gedeeld. Het werken met kinderen is niet vrijblijvend. Het vraagt visie, kwaliteit en professionaliteit. Door middel van dit plan kunnen wij over onze werkwijze, visie, kwaliteit en professionaliteit in gesprek komen met ouders, collega's en instanties. Ideeën en suggesties zijn welkom. Wij vinden het zeer belangrijk dat ons pedagogisch beleid regelmatig geëvalueerd en verbeterd wordt.

Het ministerie geeft de volgende richtlijnen voor verantwoorde opvang:

Pedagogische doelen

De wet- en regelgeving rond kinderopvang noemt al sinds 2005 vier centrale pedagogische doelen, die algemeen gedeeld worden:

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid;
2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie;
3. Het bevorderen van de sociale competentie;
4. Het bevorderen van de morele competentie en socialisatie d.m.v. de overdracht van normen en waarden.

Concretisering pedagogische doelen

De genoemde pedagogische doelen zijn nader uitgelegd en vastgelegd in de wet- en regelgeving. De uitwerking verduidelijkt de betekenis van verantwoorde kinderopvang en biedt een kader bij het pedagogisch beleid en de praktijk. Bovendien biedt een dergelijke uitwerking een kader voor het toezicht. Daarnaast biedt het nog steeds voldoende ruimte voor een eigen pedagogische invulling, in afstemming met de oudercommissie. De ene organisatie kan het pedagogisch beleid bijvoorbeeld inrichten met een antroposofische inslag en een andere organisatie bijvoorbeeld met veel aandacht voor de natuur.

De invoering van de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) stelt per 1 januari een aantal nieuwe eisen aan het Veiligheids- en gezondheidsbeleid maar ook aan het Pedagogisch beleidsplan. Het 'locatie gebonden werk-ouderbeleidsplan' is geschreven om handvatten aan te reiken aan de oudercommissie bij het verder uitwerken daarvan.

Het doel van de wet IKK is o.a. de kinderen, ouders en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden. Speciale aandacht moet worden gegeven aan risico's die ernstige gevolgen kunnen hebben en derhalve moeten worden voorkomen. Aan de andere kant moeten kinderen leren omgaan met kleine risico's.

Dit locatie gebonden werk-ouder beleidsplan beoogt een praktische handleiding te zijn voor de pedagogisch medewerkers om alle aspecten uit het pedagogisch beleidsplan te vertalen naar de praktijk. Daar waar in het pedagogisch beleid onze visie op buitenschoolse opvang is opgenomen, is dit praktijkplan de vertaling van de visie specifiek gericht op locatie SPA BSO De Santekraam in Arnhem (per 01-06-2018).

1. Rudolf Steiner pedagogie en antroposofisch mensbeeld

1.1 Achtergrond en ontstaanswijze

De Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner (1862-1925) heeft in 1923 zijn medewerking gegeven aan de oprichting van de eerste vrijeschool in Nederland te Den Haag. Antroposofie is te omschrijven als: het je bewust willen worden wat 'mens-zijn' is.

Het kind wordt gezien als een spiritueel wezen. Deze aanname heeft praktische consequenties: het opvoedingsproces moet erop gericht zijn het individuele tot zijn recht te laten komen in relatie tot de wereld om het kind heen, waarbij de opvoeder een voorwaardenscheppende rol heeft.

Voor een meer grondige uiteenzetting verwijzen wij u door naar andere bronnen. Een literatuurlijst is als bijlage opgenomen.

1.2 Visie op het werken met kinderen

Vanuit het voorgaande kan de visie op het werken met kinderen als volgt worden omschreven: Ieder kind is een unieke persoonlijkheid die zijn eigen levensweg zal gaan en op die manier zinvol zal bijdragen aan de wereld. We helpen het kind zelf zijn eigen vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen door de wil te stimuleren opdat het later, als volwassene, het doorzettingsvermogen bezit om daadwerkelijk uit te voeren wat het zich tot doel heeft gesteld. Door bewust de zintuiglijke omgeving van het kind vorm te geven, door het kind te omringen met mooie, goede en waarachtige dingen kan het kind een basisvertrouwen ontwikkelen dat de grondslag vormt voor een positieve levenshouding.

Op De Santekraam geven wij dit gestalte door de aankleding van de ruimte en door te letten op de kwaliteit van het speelgoed en het voedsel. De verf op de muren is van natuurlijke oorsprong en de meubels en het speelgoed zijn zoveel mogelijk van natuurlijk materiaal zoals hout, wol en katoen. De krijtjes zijn van was en natuurlijk pigment. Het voedsel is zoveel mogelijk biologisch/biologisch-dynamisch en zeep, afwasmiddel en dergelijke zijn milieuvriendelijk. Dit alles om de zintuiglijke ervaring die kinderen hieraan opdoen zo puur en waarachtig mogelijk te laten zijn.

Plezier en zelfvertrouwen in het leven maakt het gemakkelijker open te staan voor anderen en geeft de kracht en de inventiviteit om creatief om te gaan met problemen. In het samenzijn met andere kinderen leert het kind zich sociaal en emotioneel te ontwikkelen. De leidsters willen een goede band met elk kind opbouwen, zodat het zich veilig en vertrouwd voelt en zich optimaal kan ontwikkelen. Zorg voor andere kinderen, zelfredzaamheid en zelfstandigheid worden gestimuleerd. Het vrije spel is daarbij voor het kind onontbeerlijk. Daarin worden de dagelijkse belevenissen verwerkt. Ook is het spel voor het kind een sociale oefening waarin het andere kinderen ontmoet. Spelen is doen en leren. Spelen is leven en scheppen. Spelen is bewegen en sociaal contact maken. Van levensbelang dus!

1.3 Bijzondere aspecten van de pedagogie

Opvoedkunde vanuit antroposofisch perspectief is herkenbaar aan een aantal aspecten die van belang worden geacht voor de ontwikkeling van het kind. Het gaat om:

- Nabootsing
- Rust, ritme en herhaling
- Respect, eerbied en dankbaarheid
- Wilsopvoeding en uitdaging
- Ontwikkelen van de zintuigen

1.3.1 Nabootsing

Tot aan het zevende levensjaar staat het kind geheel open voor de wereld en laat deze in het volste vertrouwen binnenstromen. Hij treedt haar met een actieve belangstelling tegemoet. Het kind is gevoelig voor stemmingen van buiten en ontvankelijk voor de intenties en de innerlijke houding van waaruit de opvoeders handelen. Vanuit de inleving in een ander mens beweegt het kind als het ware mee met de bewegingen die van de ander uitgaan. Wanneer een kind een gebaar of een intonatie van een ouder of verzorger nabootst, komt dit omdat het kind volledig leeft in het gebaar van de betreffende persoon en er een mee is. Het nabootsen van het kind is niet een passief kopiëren, maar een activiteit waarbij het gehele organisme actief betrokken is, het is een eigen nieuwe schepping van het kind zelf. De wil van het kind wordt daarmee gevormd, geleid en opgevoed.

De rol van de opvoeder is dus niet alleen om dingen aan te leren, uit te leggen of opdrachten te geven, maar om er vanuit de totale persoonlijkheid te zijn, het kind voor te leven, dingen met aandacht te doen, zodat het kind vanuit enthousiasme mee wil doen.

1.3.2 Rust, ritme en herhaling

Rust, ritme en herhaling dragen bij aan de ontwikkeling van een gevoel van veiligheid en zelfvertrouwen. Een kind gedijt goed in een sfeer van **rust**. Dat betekent niet dat het helemaal stil moet zijn, dat er geen activiteit zou moeten zijn of dat alles heel langzaam gedaan zou moeten worden. Het gaat erom dat het kind de gelegenheid krijgt om in het tijdloze te zijn, om ongestoord in het nu te zijn zonder opgeschrikt, afgeleid of opgejut te worden. Het is daarom van belang dat er momenten zijn waarop een kind ongestoord kan spelen zonder dat het van buiten af gestuurd, geleid of afgeleid wordt. Zo kan het de wereld om zich heen verkennen, ontdekkingen doen, vaardigheden oefenen, indrukken opdoen en verwerken. In deze ongestoorde, dromerige sfeer van rust kan de ontdekkingsdrang, nieuwsgierigheid en verwondering van het kind zich uitleven.

Voor de dagelijks terugkerende handelingen en de daarbij behorende overgangen kan het kind veel steun, houvast en herkenning ontleen aan een vaste volgorde, een vaste dagindeling en vaste gewoontes en rituelen. **Ritme** is voor het kind een steun om thuis te raken in zijn lichaam, om de levensprocessen goed op gang te helpen, om een evenwichtige energiehuishouding op te bouwen en om veerkracht te ontwikkelen. Een dag bij De Santekraam is ritmisch opgebouwd en kent momenten van inspanning en ontspanning.

Door **herhaling** van de handelingen ontstaat herkenning bij het kind en dat geeft houvast. Het biedt emotionele veiligheid en vertrouwen. Ook ontstaan door de herhaling de goede gewoontes die alleen in de kinderjaren verworven kunnen worden.

1.3.3 Respect, eerbied en dankbaarheid

Door volwassenen respectvol met de omringende wereld om te zien gaan leert het kind zijn eerbiedskrachten te ontwikkelen. Het 'in de eigen waarde laten' van mensen, dieren, planten en dingen kan hierdoor dagelijks geoefend worden. Er doen zich steeds weer gelegenheden voor waarnaar met verwondering, eerbied en aandacht gekeken kan worden. Dit gevoel wordt door het kind ervaren. Zo kan er een innerlijk gevoel voor dankbaarheid ontstaan.

Dit geven wij o.a. vorm bij het beginnen van de maaltijd. Als iedereen na het handen wassen aan tafel zit zeggen wij met elkaar de volgende tafelspreuk:

Aarde droeg het in haar schoot
Zonlicht bracht het rijp en groot
Zon en aarde die ons dit schenken
Dankbaar willen wij u gedenken
Ook de mensen niet vergeten
Die bereidden ons dit eten

1.3.4 Wilsopvoeding en uitdaging

Het stimuleren van eigen activiteiten, het bieden van herhaling en regelmaat, het aanleren van goede gewoontes en het richten van aandacht op de omgeving zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de wil en daadkracht. Een goed ontwikkelde wil is een stevige basis voor het geestelijk en lichamelijk prestatievermogen op latere leeftijd. In de eerste levensjaren worden het geheugen, het concentratievermogen en het doorzettingsvermogen ontwikkeld.

De Santekraam probeert altijd leeftijds-adequaat speelgoed of een knutselwerkje te hebben waar de kinderen zich mee uiteen kunnen zetten en waarbij hun concentratievermogen en motoriek worden uitgedaagd.

1.3.5 Ontwikkelen van de zintuigen

Door middel van de zintuigen komt het kind in contact met zichzelf. Het kleine kind is nog een en al zintuig, alle indrukken komen ongefilterd binnen. Het heeft nog niet geleerd de verschillende zintuiglijke indrukken naar 'waarde' te schatten en de niet waardevolle te negeren. Alles wordt opgenomen. Bij De Santekraam proberen wij die onbevangenheid te behoeden door te waken over de kwaliteit van de zintuiglijke indrukken. Inrichting en kleurgebruik in de ruimte, voeding, keuze van materialen en de hoeveelheid speelgoed zijn daarop afgestemd.

In de Rudolf Steiner pedagogie wordt bij het jonge kind bijzondere aandacht gegeven aan de **tastzin**, de **levenszin**, de **bewegingszin** en de **evenwichtszin**. Door deze zintuigen ervaren kinderen een fundamentele relatie tussen het lichaam en hun omgeving. De lichaamsgebonden zintuigindrukken leggen de basis voor psychische en geestelijke vermogens op latere leeftijd. Een goede ontwikkeling van de tastzin geeft op latere leeftijd vertrouwen in de wereld. Een goed ontwikkelde levenszin vormt de basis om 'gezonde' of 'zieke' situaties in het sociale leven te kunnen onderscheiden. Ontwikkelt de bewegingszin zich goed dan kan een gevoel van vrijheid ontstaan en op latere leeftijd het vermogen om innerlijk 'bewogen' te raken en innerlijk mee te voelen met anderen. De evenwichtszin legt de basis voor innerlijk evenwicht en voor gevoel van evenwicht in overdrachtelijke zin.

2. De locatie

De opvang is gesitueerd in het gebouw van de Parcivalschool, de vrije basisschool in Arnhem.

2.1 Vertaling naar de praktijk

Vanuit visie handelen in de dagelijkse praktijk vraagt veel van de houding van de opvoeder. Het vraagt de bereidheid om het kind, telkens weer, open tegemoet te treden. Dat betekent overigens niet dat er geen grenzen nodig zijn. Juist het aanbieden van specifieke activiteiten en het afleiden of ombuigen van minder gewenst gedrag nodigen het kind uit tot een vrije en unieke ontwikkelingsweg.

Vertrouwde thema's en handelingen uit de belevingswereld van het kind geven aanleiding tot het nabootsen van allerlei bezigheden. Het vegen van de vloer, poetsen van de tafel, verzorgen van tuin en plein en het bouwen van een huis worden bewust goed voorgedaan door de leidsters zodat de kinderen ze vanuit hun fantasie met een minimum van speelgoed kunnen nabootsen. De houding van de leidsters en de inrichting van de ruimte dragen bij, samen met de aard en de kwaliteit van de activiteiten, tot het zich geborgen voelen. De belangrijkste aspecten in de ontwikkeling van kinderen –beweging, schepping en nabootsing- worden hierdoor ondersteund en gevormd.

Iedere activiteit biedt specifieke mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te stimuleren en waar nodig het individuele kind extra ondersteuning te bieden. De ontwikkeling van sociaal-emotionele, motorische en cognitieve aspecten, taalontwikkeling, zelfredzaamheid en gevoel voor het kunstzinnige en ambachtelijke komen zo aan bod.

Voorbeelden van zulke activiteiten zijn:

- zelf jas en tas ophangen
- handen wassen
- water inschenken
- brood smeren
- beleg doorgeven
- tafel afruimen
- zelf spullen pakken om te tekenen
- fantasiespel in huisje/met poppen/graan malen
- boetseren, bijenwas
- vilten, sprookjeswol, breien, borduren
- knippen, plakken, vouwen
- spelletje/puzzels doen
- fantasiespel in huisje
- leggen van rails en spelen met de trein
- lezen op de bank
- verkleden/voorstelling maken
- bouwen met kapla en blokken
- hutten bouwen met kisten, planken en lappen
- gymnastiekoefeningen op de matten
- zagen, schuren, timmeren
- zaaien, begieten
- meehelpen in de tuin/moestuin verzorgen
- eventueel skeeleren, éénwieleren
- hinkelen, rennen, klimmen
- schommelen, fietsen, steppen, steltlopen
- knikkeren, touwtjespringen
- graven en bouwen in de zandbak
- plein vegen
- kringspelletje
- verstoppertje, tikkertje
- zingen, vingerspelletjes
- luisteren naar en opzeggen/zingen van rijmpjes, versjes en verhalen
- peertjes koken, koekjes bakken, tosti's maken, pannenkoeken bakken

Al deze activiteiten worden in een dag-, week-, maand-, seizoens- of jaarritme herhaald.

2.2 Stamgroepen

Momenteel werken ze met 2 stamgroepen: één voor de jongere kinderen en één voor de oudere kinderen (de maximale groeps grootte is 20 kinderen). BSO De Santekraam heeft momenteel een vergunning voor 40 kindplaatsen.

Soms wijken we hiervan af omdat broertjes en/of zusjes bij elkaar willen zijn of wanneer er erg weinig kinderen aanwezig zijn. Buiten de vaste tijden zoals eten om mogen de kinderen hun stamgroep(en) verlaten. Dan wordt de maximale omvang van de stamgroep(en) tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per leidster van kracht, toegepast op het totaal aantal kinderen op de locatie.

Wanneer mogen de kinderen hun stamgroep verlaten?

Bij de buitenschoolse opvang onderscheiden wij verschillende activiteiten (zie hierboven uitgebreid benoemd). Tijdens deze activiteiten kunnen de kinderen hun stamgroep(en) verlaten: de kinderen kiezen bijvoorbeeld uit een van deze activiteiten; de kinderen blijven bijvoorbeeld voor een creatieve activiteit binnen , terwijl de andere kinderen kiezen voor een buitenactiviteit. Dan wordt de maximale omvang van de stamgroep(en) tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het totaal aantal kinderen op de locatie.

2.3 Dagritme

Het is van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens zijn spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen en anderzijds van buiten af een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat. De dag heeft daarom een vast ritme en ziet er als volgt uit:

14.45-15.00 uur	Kleuters worden opgehaald en oudere kinderen komen zelf naar de BSO ruimte.
15.00 uur	Handen wassen en aan tafel. Na de tafelspreuk gaan we eten.
15.15 uur	Afruimen en afwassen
	Spel en activiteit naar keuze of naar aanbod
16.00 uur	Fruit eten
16.15 uur	Kinderen spelen tot ze worden opgehaald.
18.15 uur	Einde BSO-middag

Tijdens de vakantieopvang en studiedagen, wanneer BSO De Santekraam de gehele dag open is (8.00-18.00 uur), wordt er een vakantiesfeer nagestreefd.

2.4 Jaarritme

Het ritme van het jaar beleven de kinderen mee door middel van de seizoenen en de jaarfeesten. Jaarfeesten en seizoenen komen tot uitdrukking in de liedjes, verhalen, spelletjes en knutsels. De jaartafel in de opvangruimte wordt versierd in de bijbehorende stemming en sfeer opdat de kinderen zich goed kunnen verbinden met de natuur en wat zich daarin uitdrukt.

Daar de kinderen de jaarfeesten uitgebreid vieren in de klassen vieren wij de feesten niet expliciet maar klinkt de stemming ervan in BSO De Santekraam. Door de kinderen verkleedkleden, afbeeldingen, verhalen, liedjes en knutsels aan te bieden maken wij het de kinderen mogelijk zich op een fantasievolle manier met het jaarfeest en het seizoen te verbinden.

Ook in de viering van verjaardagen komt het jaarritme voor kinderen individueel tot uitdrukking. Bij BSO De Santekraam wordt de verjaardag van het kind gevierd. Er wordt dan voor het kind gezongen en het kind mag iets uitzoeken uit het verjaardag mandje. Er wordt niet getrakteerd omdat dit al op school gebeurd is.

2.5 Wennen

In overleg met de ouders wordt voor ieder kind individueel bekeken wat de beste manier is om in te stromen. Meestal komen ouder en kind op een rustig afgesproken moment even de sfeer proeven en kennismaken met de leidsters. Wanneer het kind daarna daadwerkelijk voor de eerste keer komt gaat het mee in de stroom van de andere kinderen uit de klas die naar de opvang gaan. In overleg met ouders komen zij al dan niet hun kind eerder ophalen.

2.6 Relatie kind- leidster/mentor

Een goede kind- leidster relatie is de basis van kwalitatief goede opvang. Elk kind heeft hechtingsfiguren in zijn/haar leven nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. Vanuit de hechtheids-relatie met de leidsters ervaart het kind de veilige basis die nodig is om op eigen houtje dingen te durven ondernemen. De kinderen krijgen een **vaste mentor** toegewezen.

Als het kind zich niet zo prettig voelt kan het terugvallen op deze persoon.

De ouders en kinderen worden hiervan middels een schema van op de hoogte gesteld.

De grootte van de groep is hierop afgestemd en bedraagt 10 (4-7-jarigen) tot-12 (8-13-jarigen) kinderen per pm-er. De maximale groepsgrootte is 20 kinderen in de leeftijd van 4 - 13 jaar, wanneer er jongere kinderen in de groep zullen zijn.

2.7 Kind/Leidster ratio

Per dagdeel werkt er in elke groep een gediplomeerde leidster per 10 (4-7-jarigen) tot-12 (8-13-jarigen) kinderen. Leidsters die in dienst zijn bij BSO De Santekraam worden betaald op basis van de CAO kinderopvang. Omdat vaste leiding op een groep belangrijk is wordt er gestreefd om in geval van ziekte vaste invalkrachten in te zetten. Lukt dit niet dan maken zij tot op heden gebruik van een uitzendbureau dat gespecialiseerd is in personeel kinderopvang.

Wanneer de grotere kinderen naar een activiteit gaan buiten de BSO worden zij begeleid door een leidster. De kind/leidster ratio blijft daarbij intact.

3 uurs regeling

Kindercentrum De Santekraam streeft naar volledige bezetting kind/leidster ratio maar maakt zo nodig gebruik van de 3 uurs regeling tijdens vakantie opvang en studiedagen :

Ochtend: 8.00 - 9.30 uur

Middag: 12.30 - 14.00 uur

Namiddag: 16.30 - 18.00 uur

Op normale opvangmiddagen zo nodig vanaf 17.00 uur

2.8 Extra dagdelen

Het eventueel gebruik maken van extra dagdelen levert doorgaans geen problemen op voor het kind, zij kennen de leidsters al. Op sommige dagen worden de leidsters eventueel ondersteund door een vaste vrijwilliger. Dat betekent wat extra handen op de groep. Ouders kunnen extra dagdelen aanvragen en soms ook een dagdeel ruilen, mits dit niet de kind/leidster ratio overschrijdt.

2.9 Achterwacht/3 uurs-regeling

Tijdens de openingsuren van de opvang zijn er bijna altijd minstens twee pedagogisch werkers op de BSO aanwezig. Er is in bijna nooit een leidster alleen met de kinderen in het gebouw. Dit kan alleen bij hoge uitzondering voorkomen, bijvoorbeeld wanneer er erg weinig kinderen zijn, het eerste uur van lange opvangdagen (3 uurs-regeling, zie bijlage veiligheid en gezondheid) of in geval van calamiteiten, zoals bijvoorbeeld wanneer een kind naar de EHBO zou moeten en ouders niet bereikbaar zijn. Op schooldagen zijn er als achterwacht altijd leerkrachten aanwezig in het schoolgebouw. Tijdens vakantiedagen is van 9-18 uur de kind-leidster ratio conform de

voorschriften 1:10 (of vanaf 2019, 1:12 (8-13-jarigen). In noodgevallen is in ieder geval de houder, of een daartoe aangewezen persoon, telefonisch bereikbaar en binnen een kwartier op de BSO.

2.10 Gedragsregels

De manier van omgaan met de kinderen zoals eerder beschreven geeft ze de kans tot ontwikkeling van persoonlijke en sociale competentie. Het aanleren van normen en waarden. De leidsters streven ernaar om in hun gedrag en handelingen een voorbeeld te zijn op alle gebieden.

De leidsters proberen door middel van hun eigen gedrag het kind te laten merken dat:

- zijn aanwezigheid op prijs gesteld wordt;
- elkaars eigenheid gerespecteerd wordt;
- er vertrouwen is in elkaar;
- er vriendelijk met elkaar wordt omgegaan;
- er rekening wordt gehouden met elkaar;
- geprobeerd wordt elkaar te begrijpen.

Er wordt sterk gelet op grensoverschrijdend gedrag dat niet mag plaatsvinden.

Noch door leidsters onderling of naar de kinderen toe, door de kinderen onderling of naar de leiding toe, of in contact met ouders.

Daaronder wordt verstaan:

- Lichamelijk geweld en verwaarlozing (fysieke agressie zoals slaan, schoppen, krabben, bijten of te weinig voeding, aandacht of verzorging)
- Geestelijk geweld en verwaarlozing (verbale agressie zoals dreigen, schreeuwen, schelden, pesten, stelselmatig negeren etc.)
- Seksuele mishandeling (seksuele intimidatie, verbaal of fysiek, aanranding en verkrachting)
- Vernieling van eigendommen van een ander en/of het zonder toestemming betreden van de binnen- en buitenruimten van de buitenschoolse opvang.

2.11 Leerlingen, Stagiaires en vrijwilligers

SPA-locatie BSO De Santenkraam zal per 01-06-2018 in ieder geval de huidige BBL-leerling (Petra) overnemen en begeleiden in haar traject. Indien wenselijk, zou SPA ook gebruik kunnen maken van vaste vrijwilligers.

Zij hebben een VOG. Er is soms de mogelijkheid voor 1 BBL-opleidingsplaats (Beroeps Begeleidende Leerweg). Eventuele stagiaires en vrijwilligers worden alleen boventallig en additioneel ingezet als hulp bij bepaalde activiteiten. Zij zijn nooit alleen met de kinderen.

BBL-leerling

De kwaliteit van de pedagogische medewerker is een van de belangrijkste pijlers voor goede kinderopvang. Een beroepskracht in opleiding is een beroepskracht die de beroepsbegeleidende leerweg BBL volgt en beschikt over een arbeidsovereenkomst.

Inzetbaarheid van BBL-leerlingen

Een nieuwe BBL-leerling werkt de eerste 2 maanden als boventallige leerling op de groep. In deze 2 maanden krijgt de leerling de kans om te wennen aan het werken én leren en om kennis te maken met de groep. Na deze twee maanden wordt er gekeken naar de kwaliteiten en vaardigheden van de leerling. In overleg met de werkbegeleider op de groep en de praktijkopleider vanuit BSO wordt de inzetbaarheid beoordeeld waarbij een groeipad wordt afgesproken.

Voor die inzetbaarheid houden wij het schema uit de CAO aan waarbij de formatieve inzetbaarheid (zeker in het 3e / 4e leerjaar) naar 100% groeit.

Tijdens de driewekelijkse begeleidingsgesprekken wordt de voortgang van de leerling geëvalueerd met zowel de leerling als de werkbegeleider. De begeleiding van de leerling wordt ook dan voortgezet door de praktijkopleider. Verder krijgt de BBL-er twee maal per jaar een opleidingsfunctioneringsgesprek met de praktijkopleider. De BBL leerling krijgt, indien nodig, bij De Santekraam tevens begeleiding bij huiswerkopdrachten door een gediplomeerde leerkracht.

Stagiaires

Er kunnen ook stagiaires aanwezig zijn. Zij volgen de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL). De stagiaires worden opgeleid in het uitoefenen van het vak van pedagogisch medewerker of volgen een andere relevante opleiding. De directeur en/of pedagogisch medewerkers begeleiden de stagiaires bij de opdrachten die zij vanuit de opleiding moeten volgen. De stagiaires werken 'boventallig' op de groep en werken samen met de gediplomeerde pedagogisch medewerkers. De verantwoordelijkheid ligt altijd bij de pedagogisch medewerkers. Alle stagiaires beschikken over een VOG en een praktijkovereenkomst. 2e jaars stagiaires mogen ook op hun eigen groep invallen, bij ziekte en afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerkers. Of daar gebruik van wordt gemaakt, is afhankelijk van de capaciteiten van de stagiaire en de omstandigheden op dat moment. De directeur, in overleg met de pedagogisch medewerkers bepaalt of een stagiaire mag invallen en legt dit schriftelijk vast.

Werkzaamheden PM ers in opleiding BBL en stagiaires BOL:

Groep begeleiden (onder supervisie): ruimte en activiteiten voorbereiden voor de opvanguren, met kinderen eten, afwassen en opruimen, kinderen begeleiden bij activiteiten zoals knutselen, spelletjes doen, buitenspelen, huiswerk maken e.d., hulp bij kleine ongevallletjes zoals schaafwonden, letten op en begeleiden van hygiëne en sociale omgangsvormen en ontwikkeling, zo nodig kleine kinderen helpen bij toiletgang, indien nodig ook verschonen, kinderen overdragen aan ouders wanneer ze worden opgehaald (vanaf 3e leerjaar), ruimte opruimen en schoonmaken na de opvangmiddag. Samenwerken met collega's.

Inval- en uitzendkrachten Bij ziekte of afwezigheid van de pedagogisch medewerkers wordt gewerkt met invalkrachten. Bij Kindercentrum De Santekraam werken wij zoveel mogelijk met vaste invalkrachten, die bekend zijn met onze werkwijze en met de kinderen en ouders. Alle invalkrachten beschikken over een VOG en een geldig diploma (voor zover het geen stagiaires zijn). Ook indien wij uitzendkrachten inhuren zorgen wij ervoor dat dit zoveel mogelijk dezelfde uitzendkracht is.

Vrijwilligers

Indien aanwezig dan altijd boventallig en ter ondersteuning bij bovengenoemde werkzaamheden onder begeleiding van pm-er. Altijd in bezit van een VOG, ID en een vrijwilligersovereenkomst.

3. Organisatie

Kindercentrum De Santekraam is momenteel een zelfstandige onderneming, organisatorisch los van de Parcivalschool. De Parcivalschool en De Santekraam hebben een convenant met elkaar. De houder van Kindercentrum De Santekraam is Anne Riek Coppelmans. Zij zal aanblijven tot 1 juni 2018. De BSO staat geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang onder nummer 569696331.

Per 1 juni 2018 zal BSO De Santenkraam overgenomen worden door Stichting Peutercentra Arnhem (SPA).

3.1 Inschrijving, plaatsing, verandering en opzegging

Iedere ouder/verzorger kan een inschrijfformulier downloaden van de website www.spa-arnhem.nl (per 01-06-2018). Voorafgaand aan de inschrijving kunnen ouders of verzorgers, indien gewenst, een afspraak maken voor een oriënterend gesprek.

Wanneer het inschrijfformulier ontvangen is, wordt er contact met u opgenomen voor een kennismakingsafpraak. Broertjes en zusjes van al reeds geplaatste kinderen krijgen voorrang op de wachtlijst.

Wanneer BSO De Santekraam een kindplaats kan aanbieden wordt er telefonisch contact opgenomen om te overleggen welke dagen beschikbaar zijn. Daarna wordt er een contract opgestuurd en wanneer dit contract ondertekend is door beide partijen kan het kind op de afgesproken datum starten. Er zal een intakegesprek plaatsvinden waarin ook het wenen ter sprake zal komen.

Veranderingen en opzeggingen van dagen dienen schriftelijk of per email worden gedaan. De opzegtermijn is 1 maand, ingaande per 1^e of 16^e van een maand. Wanneer de leidsters en/of de groep een kind niet aankunnen wegens moeilijk gedrag dan kan BSO De Santekraam na drie gesprekken hierover met de ouders het contract binnen 1 maand opzeggen.

3.2 Huishoudelijke regels naar gelang de leeftijd

Regels gebruiken we om kinderen en ouders/verzorgers te laten weten waar ze aan toe zijn. Bij het naleven van de regels wordt het kind zoveel mogelijk op een niet bestraffende manier benaderd. Voor kinderen die dat nodig hebben worden echter zeer duidelijk de grenzen aangegeven. De leidster biedt het kind een alternatief aan of komt fantasievol te hulp, afhankelijk van de leeftijd van het kind en of het kind vaak over grenzen gaat of niet.

3.2.1 Organisatorische regels

- Er is een vast dagritme, zodat de herkenningmomenten voor de kinderen duidelijk zijn.
- Bij aankomst geven leidsters en kinderen elkaar een hand; Kleuters worden gehaald bij de klas.
- Er wordt alleen aan tafel gegeten en er worden geen snoep, koekjes e.d. van thuis meegenomen.
- Er wordt onder toezicht buiten op het plein gespeeld.
- Wandelen geschiedt alleen maar in de directe omgeving van BSO De Santekraam onder begeleiding.
- Bij het ophalen zorgen de ouders dat de kinderen hun jas en tas e.d. meenemen en de leidsters een hand geven ten afscheid zodat het duidelijk is dat de verantwoordelijkheid is overgedragen.
- Afmelden voor de BSO kan telefonisch of met een sms
- Wanneer iemand anders het kind ophaalt dan de ouders/verzorgers dient dit van tevoren gemeld te zijn, anders kan het kind niet meegegeven worden. Er zijn formulieren (zie bijlage) over het ophalen door derden wanneer uw kind vaak door een ander wordt opgehaald.

- Incidentele extra opvang is alleen mogelijk wanneer dit minstens 1 dag van tevoren is gevraagd en de samenstelling van de groep en de kind/leidster ratio dit toelaat. Voor de extra dagdelen opvang wordt later een extra rekening gestuurd.
- Vakantie BSO: in de week voorafgaande aan vakantie- of studiedag graag melden of kinderen dan wel of niet komen. Lijsten daartoe worden tijdig opgehangen bij de BSO-ruimte.
- Bij het toedienen van medicijnen door een leidster dient van tevoren het formulier toediening medicijnen te worden ingevuld en ondertekend (zie bijlage).
- Bij vriendje/vriendinnetje spelen: spontane speelafspraken zijn alleen mogelijk indien ouder(s)/verzorger(s) hiervoor, schriftelijk (bijv. 's ochtends in de agenda) of telefonisch, toestemming hebben gegeven aan BSO De Santekraam.
- Wanneer kinderen tijdens aanwezigheid bij de opvang ziek worden wordt er gehandeld volgens het protocol ziekte bij kinderen.

3.2.2 Pedagogische regels

- We proberen een kind te leren dat:
- Het soms op zijn/haar beurt moet wachten;
- Je dingen soms moet delen;
- Je naast elkaar kan spelen, elkaar moet kunnen verdragen;
- Het niet leuk is een ander te plagen of pijn te doen;
- Je geen lelijke woorden mag zeggen
- Je niet aan spullen van de leiding komt of spullen van andere kinderen pakt;
- Je moet leren stil te zijn als er gezongen of verteld wordt;
- Gillen en schreeuwen niet prettig is;
- Je niet mag rennen of glijden in de huiskamer;
- Je binnen sloffen of schoenen met een overtrek moet dragen;
- Opruimen erbij hoort; is er iets gemorst dan zelf opruimen;
- Deuren niet om mee te spelen zijn;
- Schoenen niet op de bank horen;
- Voor de maaltijd was je je handen;
- Eten gebeurt aan tafel;
- Aan tafel zit je netjes;
- Aan tafel praat je niet over vieze dingen;
- Als je als eerste klaar bent met eten vraag je of je al af mag ruimen of nog even moet wachten;
- Je je houdt aan het veilig hanteren van scharen, naalden, messen e.d.;
- Binnenspeelgoed binnen blijft;
- De WC en de wastafel niet om te spelen zijn;
- Niet meer dan één kind tegelijk in de WC;
- Als je op de WC zit hoort de deur dicht te zijn en anders op een kiertje;
- Na toiletbezoek was je je handen;
- Heb je een loopneus dan snuit je die en gooi je het zakdoekje meteen in de prullenbak;
- Je zorgvuldig omgaat met speelgoed;
- Skeelers buiten gebeurt, met hand- en kniebeschermers aan;
- Met skeelers mag je niet klimmen, glijden, schommelen en in het zand e.d.;
- Op het dak van het huisje klimmen niet mag;
- Kleuters geen verdieping mogen bouwen in het huisje;
- Kleuters niet met de ijzeren scheppen mogen;
- Zand in de zandbak hoort en niet is om mee te gooien;
- De schuur niet is om in te spelen;
- Je niet botst met rijdend materiaal;
- De tuintjes niet om in te spelen zijn;
- Je bij het weggaan de leidsters een hand geeft.

3.2.3 Huishoudelijke regels m.b.t. veiligheid n.a.v. Risico Inventarisatie & Evaluatie

Binnenruimte:

- Geen druk spel
- Bij spelen en bouwen loopruimte vrijhouden
- Niet rennen of glijden binnen
- Niet op sokken lopen, maar op sloffen of schoenen
- Natte vloer meteen droog maken
- Bouwen in de bouwhoek
- Niet spelen met deuren
- Niet spelen met stopcontacten
- Thee aanlengen met water, waterkoker na gebruik meteen leeggieten
- Wc is niet om te spelen

Buitenruimte:

- Druk en rustig spel uit elkaar houden
- Skeelers alleen buiten met knie- en handbeschermers aan
- Met skeelers niet klimmen, glijden, schommelen en in het zand e.d.
- Niet fietsen op het schoolplein
- Niet botsen met rijdende materialen
- Niet op het dak van het huisje klimmen
- Kleuters mogen geen verdieping bouwen in het huisje
- Kleuters mogen niet met ijzere scheppen spelen
- De schuur is niet om in te spelen
- Niet in de tuintjes spelen
- Niet op de hekken klimmen

3.2.4 Huishoudelijke regels m.b.t. gezondheid n.a.v. Risico Inventarisatie & Evaluatie

- Handdoeken, theedoeken en vaatdoekje dagelijks vervangen, zo nodig ook tussendoor
- Waterkoker na gebruik direct leeggieten
- Verkleedkleden, speeldoeken en kussenvertrekken elk seizoen wassen, indien nodig vaker
- Schoonmaakschema uitvoeren

Voor zowel leidsters als kinderen geldt:

- Voor het eten en na toiletbezoek handen wassen met zeep
- Na neussnuiten zakdoek in prullenbak
- Hand voor de mond met hoesten en niezen, erna handen wassen met zeep
- Blaasjes e.d. afdekken met pleister of gaasje

3.3 Contact met ouders

Wij hechten veel waarde aan goede contacten met alle ouders/verzorgers om zo te komen tot een optimale samenwerking. De middelen die we hiervoor gebruiken zijn:

3.3.1 Intakegesprek

In dit gesprek ontvangen ouders/verzorgers informatie over de gang van zaken in BSO De Santekraam en krijgen dit pedagogisch beleidsplan toegelicht en kunnen het zelf volledig downloaden van de website. Eventuele vragen worden beantwoord, er wordt een rondleiding gegeven en er worden afspraken gemaakt over het wennen. Er wordt ouders gevraagd te vertellen over het kind in de thuissituatie en of er bijzonderheden zijn.

3.3.2 Prikbord

Op de prikboarden worden belangrijke zaken vermeld zoals bijvoorbeeld de klachtenregeling en leden van de oudercommissie.

3.3.3 Oudergesprek en bijzonderheden ontwikkeling van het kind

Op aanvraag van ouders of leidsters kan er een oudergesprek plaats vinden. Alle kinderen hebben een eigen mentor of krijgen met ingang van 1 juni een mentor toegewezen. Kinderen weten dan bij wie ze in eerste terech kunnen voor hulp en/of vragen. De mentor is dan ook het eerste aanspreekpunt in geval van vragen en/of bijzonderheden. Mochten er bijzonderheden zijn met een kindje, zullen we dit samen met school en ouders afstemmen. Spa heeft een eigen orthopedagoog (Froukje) in dienst en kan indien nodig, de gepaste ondersteuning bieden op de groep of externe hulp inschakelen indien nodig (uiteraard met toestemming van de ouder/verzorgers). Bij het ophalen is er de mogelijkheid te informeren hoe de dag van het kind verlopen is.

3.3.4 Ouderavond

Een keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd waarbij het volgende aan de orde kan komen: de gang van zaken in de groep, uitdieping van een thema met betrekking tot de opvoeding, ruimte voor de oudercommissie.

3.3.5 Oudercommissie

BSO De Santekraam heeft een oudercommissie, daarin zijn ouders van de BSO vertegenwoordigd.

3.3.6 Nieuwsbrief

Enkele malen per jaar komt er een nieuwsbrief uit van BSO De Santekraam.

3.3.7 Klachtenprocedure

Regels, afspraken en procedures kunnen helaas niet voorkomen dat ouders soms een klacht hebben. Klachten zijn altijd bespreekbaar en zullen professioneel behandeld worden volgens de klachtenprocedure die in samenspraak met de oudercommissie is opgesteld. De klachtenprocedure vindt u in dit pedagogisch beleidsplan. BSO De Santekraam is lid van Geschillencommissie Kinderopvang.

3.3.8 Toezicht, veiligheid en hygiëne en de risico's m.b.t. veiligheid en gezondheid

BSO De Santekraam dient te voldoen aan de regels zoals deze gesteld zijn in de wet kinderopvang. De GGD is het controlerende orgaan en zij doen verslag in een inspectierapport dat u vindt op de website (www.spa-arnhem.nl) of ter inzage op de BSO.

Als gevolg van wet- en regelgeving wordt het handelen met betrekking tot veiligheid en gezondheid uitgewerkt in het veiligheid- en gezondheidsdocument. Protocollen horen niet alleen op schrift te staan maar het is belangrijk regelmatig stil te staan bij de wijze van handelen in geval van een brand of ongeval. Er vindt 1-2-jaarlijkse oefening van het personeel met de kinderen plaats. Iedereen dient te weten waar de protocollen liggen, wat erin staat en hoe deze in de praktijk uitgevoerd moeten worden. Zodoende kunnen ze geëvalueerd en eventueel bijgesteld worden.

Bijna alle medewerkers hebben een BHV (Bedrijfshulpverlening) en/of een kinder EHBO-certificaat. Er is altijd minstens één persoon op BSO De Santekraam aanwezig met deze vaardigheden.

Van alle kinderen die een contract hebben met De Santekraam hebben de ouders bijzondere gegevens over de kinderen ingevuld op het inschrijfformulier zodat BSO De Santekraam op de hoogte is van relevante bijzonderheden van de kinderen en zo adequaat kan handelen in geval van nood. Wij gaan zorgvuldig, veilig en vertrouwelijk met uw persoonsgegevens om. In onze Privacy Policy staat hoe wij dat doen. Deze kunt u vinden op onze website: www.spa-arnhem.nl

Risico's m.b.t. veiligheid en gezondheid

Wetswijziging per 1 januari 2018

Met de invoering van de Wet IKK per 1 januari 2018 moet binnen het domein veiligheid & gezondheid, in ieder geval de risico's m.b.t. veiligheid en gezondheid zijn opgenomen en welke maatregelen daartoe zijn genomen teneinde de risico's te voorkomen dan wel te beperken. In dit locatie gebonden-werkplan beschrijven we deze risico's en wordt verantwoord hoe kinderen wordt geleerd met kleine risico's om te gaan. Het beleid en het plan van aanpak hiertoe wordt op de betreffende locatie samen met de pedagogisch medewerkers ontwikkeld en actueel gehouden.

Veiligheid- en gezondheidsbeleid

Risico inventarisatie:

Op iedere BSO zal een risico-inventarisatie worden geactualiseerd. Samen met collega's en oudercommissie zal worden gekeken naar welke maatregelen moeten worden genomen om de gevonden risico's te voorkomen dan wel te beperken.

Actueel houden en evalueren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid (intern en extern). Het is van groot belang dat iedereen (ouders en pedagogisch medewerkers, stagiairs en vrijwilligers) zich bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid betrokken voelen en weten. Daarom wordt periodiek, minimaal jaarlijks, op de te houden leidsterbijeenkomsten het veiligheids- en gezondheidsbeleid, zoals omschreven in het Pedagogisch beleidsplan 2018 en de locatie gebonden werk-ouderbeleidsplannen besproken, teneinde deze actueel te houden, te evalueren en zo nodig bij te stellen. Daarnaast zal periodiek, door de locatiemanagers samen met de pedagogisch medewerkers, overlegd worden of er wijzigingen zijn in de omstandigheden (bijvoorbeeld bij verhuizing) die betrekking hebben op de veiligheid en/of gezondheid op de desbetreffende BSO. De pedagogisch medewerkers zullen eveneens periodiek overleg hebben, tenminste halfjaarlijks, met het eigen team en met de oudercommissie over de veiligheids- en gezondheidsaspecten op hun locatie. Bij indiensttreding van nieuwe pedagogisch medewerkers zullen zij bekend worden gemaakt met het veiligheids- en gezondheidsbeleid en ook in de gelegenheid worden gesteld hun inbreng te hebben (vaak zien nieuwe ogen zaken waaraan anderen al gewend zijn).

Grote risico's

Groot risico's m.b.t. veiligheid en gezondheid

Een gezonde en veilige omgeving, waar zorgeloos gespeeld en geleerd kan worden, is van groot belang voor een goede ontwikkeling van een kind. Daarbij zijn ongelukken niet altijd te voorkomen. Kinderen ontwikkelen zich nu eenmaal met vallen en opstaan.

Een ongeluk zit in een klein hoekje, maar met de nodige aandacht voor het thema fysieke veiligheid kunnen wij een hoop doen om de veiligheid van kinderen te waarborgen. Daarbij is een goede balans tussen veiligheid enerzijds en ruimte om te ontwikkelen en experimenteren (en fouten te maken) anderzijds, van essentieel belang.

Binnen onze BSO hebben we vooraf aan de overname een inventarisatie gemaakt van de grote risico's m.b.t. veiligheid en gezondheid. Na de eerste drie maanden zullen de risico's opnieuw worden getoetst in samenwerking met ouders en pedagogische medewerkers om deze actueel te houden. Daarna vindt er jaarlijks een controle plaats.

Grote risico's gezondheid zijn:

- Handen of niezen
- Snotneus
- Toiletbezoek

Bij verspreiding via de lucht:

Genomen maatregel:

Hoest-niesdiscipline, ventileren en luchten.

Bij verspreiding via de handen:

Genomen maatregel:

Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier, door de kinderen dagelijks te attenderen en toe te zien op een goede handhygiëne: handen wassen met zeep na niezen, hoesten en na elk toiletgebruik.

Leren omgaan met kleine risico's

Kleine risico's zijn: ongelukjes bij spelsituaties, niet goed omgaan met speelgoed en gereedschap. Kinderen hebben een onvolledige kennis van de wereld en van zichzelf om volledig vrij te zijn. Er zijn altijd gevaren waar het kind mee moet leren omgaan. Dit kan enkel onder begeleiding van een volwassene. Ervaring is de beste leerschool, maar een negatieve ervaring kan grote gevolgen hebben voor een kind.

Als kinderen de hele tijd bang moeten zijn dat hen iets overkomt dan kan dat hun (motorische) ontwikkeling behoorlijk afremmen. Ze worden onzeker en kunnen soms maar moeilijk eigen inschattingsvermogen ontwikkelen. Dat kan in veel opzichten een probleem worden als je kind later, als het groot is, toch zelf dingen in moet kunnen schatten omdat jij er dan niet meer bij kunt zijn om het overal voor te beschermen. Voor de ontwikkeling van doorzettingsvermogen kunnen deze angsten en onzekerheden heel erg belemmerend en soms zelfs verlamvend werken. Het "fysieke welbevinden" moet in evenwicht zijn met het "persoonlijke welbevinden".

Om kinderen wat weerbaarder te maken is het voor hun leerproces heel belangrijk om geen fysiek of verbaal heftige reactie te geven op een klein ongeluk. We leren het kind dan dat het verschríkkelijk is als er een keer wat gebeurt. Natuurlijk is het niet leuk als je valt en je jezelf (een beetje) pijn doet maar het hoort bij het leerproces.

Een kind vormt voor een deel zijn oordeel over wat erg is en wat niet aan de hand van onze reacties op dingen die gebeuren. Wij zijn er bewust van welke signalen we zelf aangeven en wat die voor de ontwikkeling (voor de motorische ontwikkeling en bv. doorzettingsvermogen) van het kind kunnen betekenen.

Aandacht hebben voor het gesprek over wat er is gebeurd, zonder oordeel, vormt de basis voor kinderen om van te kunnen leren. Ook het samen leren van elkaars 'fouten' kan veel inzichten geven in het omgaan met (vergelijkbare) situaties.

Om met een goede manier om te gaan met de kleinere risico's maken we afspraken met elkaar en de kinderen (zie hiervoor paragraaf 3.2.2 en 3.2.3).

Kinder-EHBO

We doen er van alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit niet altijd geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich calamiteiten voordoen waardoor EHBO noodzakelijk is. Daarom is er op iedere locatie van SPA tijdens de openingsuren altijd minimaal één volwassene aanwezig te die beschikt over een geldig en geregistreerd certificaat voor Kinder-EHBO diploma.

Sociale veiligheid

Grote risico's zijn: ontbreken van voldoende toezicht (Vierogenprincipe), grensoverschrijdend gedrag, kindermishandeling en vermissing

Het Vierogen-principe

Bij de sociale onveiligheid kan het tevens ook gaan om grote geestelijke en fysieke risico's. Het is duidelijk dat er richtlijnen (protocollen) moeten zijn. Maar zonder uitdrukkelijke aandacht voor de gang van zaken zijn richtlijnen (protocollen) dode letters. Wij streven daarom een open aanspreekcultuur na. Doel van het Vierogen-principe is te voorkomen dat volwassenen zich ongehoord en/of ongezien kunnen terugtrekken met een kind. Mochten signalen worden opgevangen over interacties tussen of met kinderen waar je vraagtekens bij zet, maak dit dan bespreekbaar. Daarenboven hebben we de volgende afspraken/maatregelen getroffen.

Genomen maatregelen:

Er is altijd meer dan één pedagogisch medewerker aanwezig op de groep. Pedagogisch medewerkers en/of andere volwassenen gaan altijd met z'n tweeën (of meer) op stap gaan met kinderen.

Grensoverschrijdend gedrag of het risico daartoe bij volwassenen

Met haar handelen, met haar beleid en met het 'Protocol grensoverschrijdend gedrag en gedragsregels' wil Stichting Peutercentra Arnhem (SPA) grensoverschrijdend gedrag voorkomen en indien nodig aanpakken. De gedragsregels moeten zorgen dat iedereen weet wat van hem of haar wordt verwacht en duidelijk maken dat er geen plaats is voor machtsmisbruik, ongewenste intimiteiten, pesten en ander dergelijk ongewenst gedrag.

Genomen maatregel:

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent gedrag (VOG). Op teamvergaderingen wordt regelmatig gesproken over het aspect grensoverschrijdend gedrag en durven elkaar daarop ook aan te spreken en/of maken opgevangen signalen tijdig bespreekbaar. Het protocol is op de locatie aanwezig en de ouders worden op de hoogte gebracht van het bestaan van het protocol.

Grensoverschrijdend gedrag of het risico daartoe bij kinderen

Met de vier pedagogische basisdoelen samen beschrijft Rixsen - Walraven welke kwaliteiten (voorwaarden) nodig zijn om goede, verantwoorde opvang voor (jonge) kinderen te kunnen bieden. Het bieden van veiligheid in de brede zin van het woord, het hanteren van regels en ook het overbrengen van normen en waarden draagt bij aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag.

- 1) Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
- 2) Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- 3) Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties.
- 4) Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

Genomen maatregel:

Kinderen gelegenheid bieden om zich de normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken: de kinderen leren wat wel en niet mag. Er zijn veel ongeschreven gedragsregels: je mag een ander geen pijn doen, samen delen, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met kinderen probeer je ze dit bij te brengen. Dit basisdoel is de kern van de opvoeding. Je laat kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met omgangsvormen in onze samenleving.

Kindermishandeling

Kindermishandeling door volwassenen is ernstig en heeft grote impact. Dit kan ook spelen bij kinderen onderling, denk ook aan pestgedrag! Dit willen wij natuurlijk graag voorkomen daarbij moet ook veel aandacht uitgaan naar preventie.

Genomen maatregel:

Bij kindermishandeling door volwassenen en/of het vermoeden daarvan gebruiken we bij SPA de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, 2013'. De Meldcode is op iedere locatie bekend en ook voor inzage beschikbaar en staat eveneens op onze website.

Als het gaat om kinderen onderling kan preventief goed gewerkt worden met de vier pedagogisch doelen van Riksen - Walraven. Daarnaast moeten er, als dit nodig mocht zijn, aanvullende afspraken worden gemaakt als een kind een ander kind mishandelt (dat vraagt om individueel maatwerk). Moet ook expliciet onderdeel uit maken van de jaarlijkse evaluatie van het Veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Vermissing

Goed toezicht moet uiteraard vermissing voorkomen. Mocht er toch een kind worden vermist dan dient onverwijld te worden gehandeld overeenkomstig het protocol 'Vermissing'.

Genomen maatregel:

Naast de preventieve maatregelen toezicht etc. heeft iedere locatie een protocol dat bij vermissing van een kind onmiddellijk in werking dient te worden gesteld.

Achterwachtregeling

Indien op een locatie van SPA slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is, is de zogenaamde achterwachtregeling van kracht.

Genomen maatregel:

De uitwerking van deze regeling is opgenomen in dit locatie-gebonden ouder-beleidsplan (zie 2.9).

4. Personeelsbeleid

4.1 Algemeen

De eindverantwoordelijkheid voor het personeelsbeleid ligt bij de houder van SPA. De manager van BSO De Santenkraam draagt er zorg voor dat taken zoals ziekteverzuimbegeleiding, het voeren van functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken, coaching en begeleiding, werving en selectie uitgevoerd worden. De pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van de vereiste diploma's en een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Op hun verzoek of van houder, kan gekeken worden naar gewenste bijscholing.

4.2 Nieuwe Wet AVG

Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer.

De AVG zorgt onder meer voor:

- Versterking en uitbreiding van privacy rechten; mensen krijgen meer mogelijkheden om voor zichzelf op te komen bij de verwerking van hun gegevens. Hun privacy rechten worden namelijk versterkt en uitgebreid.
- Meer verantwoordelijkheden voor organisaties; als de algemene verordening gegevensbescherming van toepassing is, heeft de organisatie meer verplichtingen bij het verwerken van persoonsgegevens. De AVG legt namelijk meer nadruk op de verantwoordelijkheid van een organisatie om zich aan de wet te houden. Dit heet de verantwoordingsplicht.
- Er komen dezelfde, stevige bevoegdheden voor alle Europese privacy toezichthouders; In de EU heeft nu (tot 25 mei 2018) nog elke lidstaat een eigen privacywet. Deze nationale wetten zijn wel allemaal gebaseerd op de Europese privacyrichtlijn uit 1995. In Nederland is de nationale uitvoering van deze richtlijn de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De Europese privacyrichtlijn werd vastgesteld toen internet nog in de kinderschoenen stond. Daarom is de Europese privacywetgeving de afgelopen jaren herzien!

Voor onze privacy policy verwijzen we naar de website van SPA: www.spa-arnhem.nl

5. Bijlagen

5.1 Bijlage: Inschrijfformulier (per 01-06-2018 beschikbaar conform SPA)

Iedere ouder/verzorger van de Parcivalschool kan (telefonisch of per email) een inschrijfformulier aanvragen bij BSO De Santekraam of downloaden via de website. Voorafgaand aan de inschrijving kan, indien daar behoefte aan is, een kennismakingsgesprek/informatiegesprek worden afgesproken.

Wanneer het inschrijfformulier ontvangen is, wordt er contact met de ouders of verzorgers opgenomen voor een kennismakingsafspraken. Broertjes en zusjes van al reeds geplaatste kinderen krijgen voorrang op de wachtlijst.

Wanneer BSO De Santekraam een kindplaats kan aanbieden wordt er telefonisch contact opgenomen om te overleggen welke dagen beschikbaar zijn. Daarna wordt er een contract opgestuurd. Wanneer dit contract ondertekend is door beide partijen kan het kind op de afgesproken datum starten. Er zal een intakegesprek plaatsvinden waarin ook het wennen ter sprake zal komen.

BSO De Santekraam hanteert een opzegtermijn van 1 maand, ingaande per 1^e of 16^e van een maand. Opzeggingen en veranderingen schriftelijk doorgeven op het daarvoor bestemde formulier.

5.2 Bijlage: Toestemmingsformulier toediening medicijnen

Soms kan het wenselijk zijn dat een kind medicijnen toegediend krijgt gedurende zijn verblijf op De Santekraam. Dat is een grote verantwoordelijkheid. Er moet op toegezien worden dat het kind zijn medicijnen op tijd krijgt en ook in de juiste hoeveelheid.

Tijdens een drukke dag en met de zorg voor nog zoveel andere kinderen kunnen wel eens fouten gemaakt worden. Als de leid(st)er de verantwoordelijkheid neemt om medicijnen toe te dienen is ze hoofdelijk aansprakelijk voor de gevolgen van deze gemaakte fouten.

Om te voorkomen dat een leid(st)er van De Santekraam hiermee geconfronteerd wordt, hebben wij de volgende maatregelen genomen:

Door de (huis)arts voorgeschreven medicijnen kunnen alleen worden toegediend als een schriftelijke verklaring van de (huis)arts aanwezig is op De Santekraam. De leid(st)er van de groep van De Santekraam kan het toedienen van medicijnen altijd weigeren. Als de leid(st)er bereid is medicijnen te geven, wordt aan de ouders/verzorgers gevraagd dit formulier te ondertekenen, waarmee zij zelf de verantwoordelijkheid nemen. Dit formulier dient ook te worden ingevuld en ondertekend bij zogenaamde zelfmedicatie. Paracetamol wordt niet gezien als zelfmedicatie en wordt alleen toegediend als er een voorschrift van de (huis)arts aanwezig is.

Hierbij geef ik toestemming om medicijnen toe te dienen aan:

Naam kind: .....

Naam medicijn: .....

Voorschrift: .....

Ik ben ervan op de hoogte dat BSO De Santekraam zich niet aansprakelijk stelt voor eventuele gevolgen van het toedienen van dit medicijn. Ook nalatigheid m.b.t. het toedienen valt niet onder de verantwoordelijkheid van BSO De Santekraam of de groepsleiding.

Plaats, datum .....

Handtekening ouder .....

SPA
Stichting Peutercentra Arnhem

Spelen | Leren | Opvang

5.3 Bijlage: Toestemmingsformulier speelafspraken BSO

Bij deze geeft de ouder van:

Voornaam kind: .....

Achternaam kind: .....

Geboortedatum: .....

toestemming aan BSO De Santekraam dat bovengenoemd kind altijd bij een vriendje of vriendinnetje mag spelen.

Datum: .....

Handtekening ouder .....

De speelafpraak wordt op de volgende manier geregeld:

De ouder bij wie uw kind gaat spelen heeft u gesproken en komt uw kind bij de groepsleiding afmelden. BSO De Santekraam geeft uw kind in goed vertrouwen mee zonder u zelf gesproken te hebben. BSO De Santekraam draagt geen verantwoording als dit mis loopt.

Voor eenmalige speelafspraken geldt dan de ouders / verzorgers dit mondeling of telefonisch doorgeven aan de betreffende leidsters.

Handtekening ouder .....

Plaats, datum .....

Handtekening ouder .....

SPA

Stichting Peutercentra Arnhem

Spelen | Leren | Opvang

5.4 Bijlage: Toestemmingsformulier ophalen door derden

Bij deze geeft de ouder van:

Voornaam kind: .....

Achternaam kind: .....

Geboortedatum: .....

toestemming aan De Santekraam dat bovengenoemd kind altijd opgehaald mag worden door:

.....

.....

zonder dat dit van tevoren doorgegeven is aan De Santekraam.

Wanneer dit eenmalig is mondeling of telefonisch doorgegeven aan de betreffende groepsleiding.

Plaats, datum .....

Handtekening ouder .....

Stichting Peutercentra Arnhem

Spelen | Leren | Opvang

5.5 Bijlage: Belangrijke adressen

BSO De Santekraam:

Gebouw Parcivalschool
Zwanebloemlaan 4
6832 HG Arnhem

Postadres (per 01-06-2108):

Hoofdkantoor SPA / SPO
Stichting Peutercentra Arnhem
Roermondsplein 20-4
6811 JN Arnhem
T 026 352 33 50
E-Mail: bsoplanning@spa-arnhem.nl
Website: www.spa-arnhem.nl
Houder: C. Hennekes

Postadres (huidig):

Kindercentrum De Santekraam
Sint Marten 81
6821 BT Arnhem
Telefoon BSO: 06 - 2441 4572
06 -472 343 47
info@kindercentrumdesantekraam.nl
www.kindercentrumdesantekraam.nl
J.H. Coppelmans

Enkele relevante adressen en telefoonnummers:

School

Parcivalschool
Zwanebloemlaan 4
6832 HG Arnhem
Telefoon 026 - 321 3174
www.parcivalschool.nl

Therapeuticum

Therapeuticum Aquamarijn
Centrum voor Antroposofische artsen en
therapeuten
De Wetstraat 10
68124 AP Arnhem
Telefoon 026 - 351 2712
www.therapeuticumaquamarijn.nl

Wijkteamsarnhem

Malburgen:
Graslaan 97c
6833 CE Arnhem
088-2260000
www.wijkteamsarnhem.nl/wijkteams/malburgn
www.vooreenveiligthuis.nl; BEL GRATIS: 0800-2000 (dag en nacht, ook in het weekend)

Tandarts

Antroposofisch tandarts Peter Borm
Burgemeestersplein 13a
6814 DM Arnhem
Telefoon 026 - 351 5648
www.tandartsborm.nl

Bureau Jeugdzorg Gelderland, Regio Arnhem

Eusebiusbuitensingel 20
6828 HV Arnhem
Tel: 026 - 355 0700

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

cjk.nl Tel: 088 - 355 50 00
Op maandag t/m vrijdag van 9.00 - 17.00 uur

Politie: 0900 - 8844

Alarmnummer: 112